

Автор - Гемберг Світлана Леонідівна,
вчитель- методист
Рівненської загальноосвітньої школи 1-3 ступенів №1
ім. В. Короленка
Рівненської міської ради.

Використання творів живопису на уроках музичного мистецтва в початковій школі

Кожен вид мистецтва звернений до будь-якої людської особистості. А це припускає, що кожна людина може зрозуміти всі види мистецтва. Педагогічний зміст цього ми розуміємо в тому, що не можна обмежувати виховання й розвиток дитини лише одним видом мистецтва. Тільки їхня сукупність може забезпечити нормальне естетичне виховання.

Живопис і музика відіграють особливу роль в естетичному вихованні учнів. Щедрими в цьому напрямку є уроки музики з використанням творів живопису. Бажаного навчально - виховного ефекту досягають на таких уроках тоді, коли репродукції картин художників виступають не як прості ілюстрації до музики, а як твори мистецтва, що допомагають глибше сприйняти її.

Проблема залучення молодших школярів до мистецтва живопису в умовах сучасного розвитку освіти є вкрай важливою. Оскільки освіта сьогодення в царині мистецтва набула особистісно-зорієнтованого спрямування, то повноцінне художнє виховання молодших школярів неможливе без розгляду аспекту особистісно-ціннісного ставлення до музичного мистецтва взагалі і живопису зокрема. Під поняттям

„особистісно - ціннісне ставлення до мистецтва” розуміємо позицію особистості (дитини), яка складається внаслідок сприйняття творів живопису і проявляється у вираженні нею естетичних почуттів, емоцій, суджень, об’єктивної оцінки, що впливають із задоволення її духовних потреб та проявляються у прагненні до відтворення сприйнятого. Живопис називають першим серед образотворчих мистецтв.

Образотворче мистецтво постійно надихає музикантів. Ференц Ліст зізнавався, що Рафаель і Мікеланджело допомогли йому зрозуміти Моцарта і Бетховена. Роберт Шуман вважав, що для композитора вивчати Рафаелівські картини так само корисно, як художникам відчувати симфонії Моцарта. Музичні образи можуть викликати в нашій уяві певні живописні образи, навіть цілі картини; вдивляючись у твори образотворчого мистецтва, можемо уявити відповідну музику.

Ідея інтегрованого навчання нині надзвичайно важлива. В перспективі інтеграція як дидактичний засіб має втілитися в навчальні предмети у формі їх об’єднання і представлення єдиним цілим, тобто йдеться про конструювання інтегрованих навчальних курсів, на основі яких має розгортатися відповідний навчальний процес. Застосування інтегрованих уроків сприятиме глибокому розумінню учнями прекрасного в житті і мистецтві, виробленню естетичних смаків.

Одним з важливих напрямків методичного забезпечення уроків музики в початкових класах є інтеграція навчального матеріалу з кількох предметів, які об’єднані навколо однієї теми. Цей підхід мав на меті інформаційне й емоційне збагачення сприймання, мислення і

почуттів учнів за рахунок використання цікавого матеріалу, що дає змогу різнобічно пізнати якість явище, поняття, досягти цілісності знань.

У програмах з музики в початкових класах, особлива увага приділяється українській народній музиці, що повинна розкритися дітям як частина життя народу, цілісне явище його духовної культури. Тому програми відкривають широкі можливості для втілення народознавчих ідей на уроках музики, врахування досвіду народної педагогіки. Програми орієнтують учителя на взаємодію музики і живопису. Живопис, як і музика, здатний розкривати складний світ людських почуттів, переживань, характерів, передавати найтонші відтінки настрою людини. Їх взаємодія на уроці музики поглиблює художнє сприймання, посилює емоційний вплив, збагачує життєві й художні асоціації.

Так, вивчення теми „Музика мого народу”(4 клас) варто поєднувати з формуванням у школярів уявлень про рідний народ, його культуру, побут, традиції. Народна музика входить у свідомість дитини не формалізованими конструкціями, а особистісно - забарвленими знаннями про рідну землю та людей, які на ній живуть. Творче використання народознавчого та художнього матеріалу прикрасить будь-який урок музики, стимулюватиме пізнавальний інтерес, викличе слухові і зорові уявлення, почуття, думки тощо, оптимізує процес розумової праці учнів. Крім того, створюється атмосфера шанобливого захоплення багатством скарбів рідного народу. Наприклад вивчаючи українські думи «Пісня про Устима Кармелюка» використовується репродукція картини В. Савіна «Кармелюк» для кращого розуміння і сприйняття музичного твору і

поглиблення знань про історію українського народу і по її героїчних месників.

Також, вивчаючи «Картинки з виставки» М. Мусоргського, можна використати репродукції відомого художника і друга композитора В. Гартмана.

Отже, використання творів живопису на уроках музичного мистецтва поглиблює розуміння змісту, форми, художніх особливостей музичного твору, що вивчається. На таких уроках учні знаходять і в музиці, і в живописі художні засоби, за допомогою яких досягнуто глибокого розкриття теми, ідеї, художніх образів.

Так діти вчаться розуміти і любити мистецтво, створюється емоційна обстановка для формування естетичних почуттів і смаків.

Список використаної літератури

1. Верещагіна А. М. «Музика в школі». Збірка статей, вил. 5. Київ «Музична Україна» 1979р.
2. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в початковій школі: навч.метод.пос.2-е вид. доп. / О. Я.Ростовський. - Тернопіль: навчальна книга. - Богдан, 2000. - 216с.
3. Ростовський О. Я. Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музики: метод, реком. / О. Я.Ростовський. -К. : Освіта, 1991. -48с.
4. Антонюк В. І. Зв'язок живопису, літератури та музики в розвитку художньо — образного мислення школярів // Мистецтво в школі. - 2013. - №9.
5. Милехина Н. В. Музыка и изобразительное искусство - сестры. // Музыка в школе — 2010. - №6. - с. 25 — 27.

